

#10

ef. ZÁMBÓ István

ef. ZÁMBÓ ISTVÁN (1950)

John Coltrane emlékére † In memory of John Coltrane, 1996

Olaj, vászon † Oil on canvas, 110 x 80 cm

Jelezve jobbra lent † Signed bottom right: 19 EZI 96

Jelezve balra lent † Signed bottom left: ef. Zámbo I.

Jelezve hátoldalon † Signed on the reverse: John Coltrane emlékére ef. Zámbo 96.

Kezdő ár † Starting price: 2 000 000 Ft / 5 556 EUR

Becsérték: 3 000 000 – 5 000 000 Ft

Estimate: 8 333 – 13 889 EUR

14

PROVENIENCIA † PROVENANCE:

† egykor Szölke László gyűjteményében

KIÁLLÍTVA † EXHIBITED:

† A Szölke-gyűjtemény, MANK Galéria, Szentendre, 2020. október 28. – november 22.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA † EXHIBITED AND REPRODUCED:

† Ungarische Kunst des 20. Jahrhundert von der Klassischen Moderne bis in die Gegenwart. Diessen, 1988, 91. oldal

REPRODUKÁLVA † REPRODUCED:

† Wehner Tibor: Szölke-gyűjtemény. Festmény, grafika, szobor, érem. Ferenczy Múzeumi Centrum, MűvészetMalom, Szentendre, 2019, 443. oldal

Ef. Zámbo István, a magyar neoavangárd szemléletű képzőművészeti csoport, a szentendrei Vajda Lajos Stúdió egyik alapító tagjaként a progresszív magyar művészet meghatározó alakja. Művészetében egy jellegzetes szimbólumrendszert alakított ki, mely különböző szubkultúrák világából táplálkozik és a körülötte állandó fejlődésben lévő alternatív életformák kulturális és szociális pillanatait tükrözi. A popkulturából és zeneművészeti háttéréből merít inspirációt, melyek segítségével egy szürrealista-dadaista univerzumot alakít ki.

Művészeti ideológiájának meghatározó elemei a régi konvenciók megsemmisítése és ezáltal egy szabad asszociációkon alapuló új értékrend kialakítása, illetve a szintén a dadaizmushoz köthető paródia, antisiker és az antizene: „Mindannyian a dadaizmuson nőttünk fel. Főlépéseink egyik alkotórésze az önparódisztikus megközelítés. De fő eleme a dada kultúrájából átlényegített magatartás. Az antizene nem teljesen helyes kifejezés, mert szabadidő-zenéről, pánik punkról, katasztrófazenéről, esetenként pedig nagyvárosi horror-rockról van szó.”¹⁾

1. John Coltrane, 1960-as évek

15

2. Max Ernst: Tombita és kacsák litográfia

3. ef. Zámbo István: Munkásoltár, 1999 magántulajdon

Képzőművészeti munkásságára nagy hatással voltak a zeneművészet olyan kiemelkedő alakjai, mint John Coltrane vagy Miles Davis. A most aukcióra kerülő képe középpontjában is az egyik ilyen sajátos motívuma áll, a John Coltrane személyére emlékeztető szaxofonos karakter. Coltrane az 1940-es évek második felében már befutott szaxofonosnak számított, de 1955-ben lett igazán ismert, amikor Miles David, a vele egykorú trombitás, meghívta őt az éppen alakuló kvartettjébe. A zenész óriási hatást gyakorolt a modern zenére, újraformálta a modern jazzt, ami később zenészek generációit inspirált. „Azt mondanám belemerültem a

motívumba. A hangszer szépsége nagyon megfogott. Főleg az, hogy amikor fújja egy ember, akkor szinte összeolvadni látszik a zenész és instrumentuma. Ezt a kapcsolatot igyekeztem megragadni és ábrázolni. Így lett a szaxofonosból zászló, amely fújjástól lebeg. Készítettem olyan variációt is, amelyben az alak se nem lát, se nem hall, csak fúj. És olyat is, amelyen a test és a hangszer teljesen egybenőtt.^{1,2} - mesélt ef. Zámbo István a festményen megjelenő jellegzetes figuráról.

A képen a zenész hangszerével egybefonódva jelenik meg, amivel ef. Zámbo Coltrane és a hangszere közötti bensőséges viszonyt

hangsúlyozza. A sötét háttéren megjelenő zenész mellett a művész sajátos motívumai ismerhetőek fel: a fellógatott felhő, szaloncukor vagy a lebegő szív. Ef. Zámbo gyakran használt motívumai közé tartozik még a pötttyös labda, a ház és a koponya. Ezek a képelemek összekapcsolódnak és így egy egymásra épülő rendszert alakítanak ki. Motívumai eltávolodnak a hagyományos értelmezési lehetőségektől - a pötttyös labda bolygóként jelenik meg, a háznak gyökere van, a szív madárként repül. A festmény egy kiemelkedő darabja ef. Zámbo John Coltrane emlékére készített sorozatának, illetve a művész sötét háttérű, „ikonos” képeinek.

ERDÉLYI REBEKA

¹ Gyárfás Péter: Mindannyian a dadaizmuson. Beszélgetés Ef. Zámbo István festőművésszel. Mozgó Világ, 11. évfolyam, 4. szám, Budapest, 1985, 104. oldal
² Gyárfás Péter: Mindannyian a dadaizmuson. Beszélgetés Ef. Zámbo István festőművésszel. Mozgó Világ, 11. évfolyam, 4. szám, Budapest, 1985, 103. oldal

